

С Т А Н О В И Щ Е

от доц. д-р Недко Ганчев Минчев
от ВТУ „Св Св Кирил и Методий“, катедра Стопанско управление,
член на научно жури, назначено със заповед № РД-06-395 от 05.12.25 г. на
началника на Национален Военен Университет „Васил Левски“
БРИГАДЕН ГЕНЕРАЛ СТОЙЧО КАЙКОВ

на дисертационния труд на Каспарс Киксте

на тема **„ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ВОЕННО-ИКОНОМИЧЕСКО
СЪТРУДНИЧЕСТВО НА СТРАНИТЕ ОТ БАЛТИЙСКО -
ЧЕРНОМОРСКИЯ РЕГИОН“**,

представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в област на висшето образование 3.Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.7. Администрация и управление, по докторска програма Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“

1. Актуалност и значимост на разработвания научен проблем.

Актуалността на представеният за рецензиране дисертационен труд произтича от появата на нови предизвикателства и рискове, които налагат аргументацията на сложни решения. Представеният проблем е тясно свързан с глобалните тенденции в безопасността, благосъстоянието и качеството на живот и отговаря на реални обществени нужди.

Дисертацията се състои от въведение, три глави, заключение, списък с литература и единадесет приложения. Основният текст е разположен на 197 страници. Списъкът с литература съдържа 293 заглавия. Дисертацията включва 15 фигури и 26 таблици, които представят нагледно представения материал.

Темата на дисертационния труд напълно съответства на основното съдържание на разработката.

Основните цели и задачи на изследването са формулирани в контекста на съвременните процеси на международното военно и икономическо сътрудничество между страните от Балтийско-Черноморския регион. Това прави разработката, обобщените изводи и формулираните приноси актуални и много полезни при аргументирането на съответни решения.

От методологична гледна точка обектът и предметът на изследването съответстват напълно на формулираните цели и задачи, което дава основание да потвърдя, че получените резултати и посочените приноси напълно съответстват на първоначално заявената концептуална рамка.

В Първа глава са представени теоретичните основи на същността и ролята на военното

и икономическото сътрудничество между държавите. Последователно са изяснени същността на системата за национална сигурност, ролята на военния сектор и значението на военното и икономическото сътрудничество.

Втора глава е посветена на аналитичната оценка на развитието на сътрудничество между страните от Балтийско и Черно море. Представени са важни характеристики на осигуряването на националната сигурност на страните от Балтийско-Черноморския регион в настоящата геополитическа ситуация. Разгледани са и сравнителни характеристики на мащаба на икономическия и военния сектор в контекста на осигуряване на колективна сигурност в Европа. Изведени са геополитически и икономически предпоставки за създаването на Балтийско – Черноморския съюз.

В глава Трета са засегнати въпросите, свързани с перспективните насоки за развитие на Балтийско-Черноморския регион в контекста на осигуряване на колективна сигурност. Разработена е аналитична оценка и е представен модел на Балтийско-Черноморския регион. Представени са перспективи за развитие на икономическия и военния потенциал на Балтийския регион (Латвия) в системата на регионалната колективна сигурност

Дисертационния труд отговаря на спецификата на научната специалност. Използваната терминология е коректна и съобразена с възприетото в тази област. Прегледът на литературата е изчерпателен и актуален и отразява състоянието на научната мисъл по темата.

2. Оценка на научните резултати и приносите на дисертационния труд.

Авторът е представил две групи приноси – научни и научно приложни.

1. Научни резултати и приноси

1.1. Разширена и обогатена е теорията за национална и регионална сигурност на основата на научно обоснована необходимост от създаване на нова система за колективна сигурност в източноевропейския регион.

1.2. Генерирано е ново знание, основано на разработените предложения за постигане на общите интереси на страните от Балтийско-Черноморския регион, чрез координацията на политиката за сигурност и икономическото развитие.

2. Научно-приложни резултати и приноси

2.1. Разработен е модел за военно-икономическо сътрудничество на страните от Балтийско-Черноморския регион с научно обоснована йерархическа структура.

2.2. Предложени са методологични подходи за определяне на дела и формите на сътрудничество на страните от Балтийско-Черноморския регион.

2.3. Научно-обоснована е концептуалната платформа на стратегията на Латвия за икономическо устойчиво развитие на основата на сътрудничеството на страните от Балтийско-Черноморския регион.

Използваните методи за анализ са коректни спрямо обекта и предмета на изследването. Методите са описани ясно, техният избор е аргументиран, коректно е посочен обхвата, инструментите и критериите.

Представените резултати съдържат научни положения, които разширяват съществуващи теоретични модели. Разработеното е оригинално теоретично обобщение, което допринася не само за развитието на научната област, а и за подобряването ефективността и качеството на аргументацията при изработването на управленски решения в изследваната област.

Формулираните приноси произтичат директно от получените резултати и мога да ги определя като оригинални и авторови.

3. Критични бележки.

Наред с положителните страни към работата могат да се отправят и някои критики. На места текстът е твърде описателен и би могъл да бъде по-аналитичен. Наблюдават се някои езикови и стилистични неточности.

Посочените забележки по никакъв начин не променят общата положителна оценка на проведеното дисертационно изследване.

4. Заключение.

Отчитайки всичко написано до тук мога да потвърдя, че дисертационният труд на КАСПАРС КИКСТЕ е актуален, а в неговата разработка има определен научен интерес, теоретична значимост и важно приложно значение и заедно с автореферата напълно съответстват на изискванията на нормативните документи за придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, по професионално направление 3.7. Администрация и управление и научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“.

5. Оценка на дисертационния труд.

Давам положителна оценка на дисертационния труд на КАСПАРС КИКСТЕ на тема **„ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ВОЕННО-ИКОНОМИЧЕСКО СЪТРУДНИЧЕСТВО НА СТРАНИТЕ ОТ БАЛТИЙСКО - ЧЕРНОМОРСКИЯ РЕГИОН“** и предлагам на уважаемите членове на научното жури, на КАСПАРС КИКСТЕ да бъде присъдена образователна и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки“, по професионално направление 3.7. Администрация и управление и научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (сигурност и отбрана)“.

11.12.2025 г.
гр. Велико Търново

Член на журито:
/доц. д-р Н. Минчев /

OPINION

by assoc. prof. Nedko Ganchev Minchev
from St. Cyril and St. Methodius University of Veliko Tarnovo,
Department of Business Management,
member of the scientific jury appointed by Order No. RD-06-395 of 05.12.25 of
the Head of the National Military University "Vasil Levski"

BRIGADIER GENERAL STOICHO KAIKOV

on the dissertation of KASPARS KIKSTE

on the topic **"POSSIBILITIES FOR MILITARY-ECONOMIC
COOPERATION BETWEEN THE COUNTRIES OF THE BALTIC-
BLACK SEA REGION"**,

submitted for the educational and scientific degree of "Doctor" in the field of higher education 3. Social, Economic, and Legal Sciences, professional direction 3.7. Administration and Management, in the doctoral program Organization and Management outside the Sphere of Material Production (Security and Defense).

1. Relevance and significance of the scientific problem presented.

The relevance of the dissertation submitted for review stems from the emergence of new challenges and risks that require complex solutions. The problem presented is closely related to global trends in security, welfare, and quality of life and responds to real social needs.

The dissertation consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a list of references, and eleven appendices. The main text is 197 pages long. The bibliography contains 293 titles. The dissertation includes 15 figures and 26 tables that illustrate the material presented.

The topic of the dissertation fully corresponds to the main content of the study.

The main objectives and tasks of the study are formulated in the context of modern processes of international military and economic cooperation between the countries of the Baltic-Black Sea region. This makes the study, the summarized conclusions, and the formulated contributions relevant and very useful for making appropriate decisions.

From a methodological point of view, the object and subject of the study fully correspond to the formulated goals and objectives, which gives me reason to confirm that the results obtained and the contributions mentioned fully correspond to the initially stated conceptual framework.

The First chapter presents the theoretical foundations of the essence and role of military and economic cooperation between states. The essence of the national security system, the role of the military sector, and the importance of military and economic cooperation are explained in a logical sequence.

Chapter Two is devoted to an analytical assessment of the development of cooperation between the countries of the Baltic and Black Sea regions. Important characteristics of ensuring the national security of the countries of the Baltic-Black Sea region in the current geopolitical situation are presented. Comparative characteristics of the scale of the economic and military sectors in the context of ensuring collective security in Europe are also examined. Geopolitical and economic prerequisites for the creation of the Baltic-Black Sea Union are outlined.

Chapter Three addresses issues related to the prospective directions for the development of the Baltic-Black Sea region in the context of ensuring collective security. An analytical assessment has been developed and a model of the Baltic-Black Sea region is presented. Prospects for the development of the economic and military potential of the Baltic region (Latvia) in the system of regional collective security are presented.

The dissertation corresponds to the specifics of the scientific specialty. The terminology used is correct and consistent with that accepted in this field. The literature review is comprehensive and up-to-date and reflects the state of scientific thought on the subject.

2. Assessment of the scientific results and contributions of the dissertation.

The author has presented two groups of contributions – scientific and scientific-applied.

1. Scientific results and contributions

1.1. The theory of national and regional security has been expanded and enriched on the basis of a scientifically substantiated need to create a new system of collective security in the Eastern European region.

1.2. New knowledge has been generated based on the proposals developed to achieve the common interests of the countries in the Baltic-Black Sea region through the coordination of security policy and economic development.

2. Applied scientific results and contributions

2.1. A model for military-economic cooperation between the countries of the Baltic-Black Sea region with a scientifically based hierarchical structure has been developed.

2.2. Methodological approaches for determining the share and forms of cooperation between the countries of the Baltic-Black Sea region have been proposed.

2.3. The conceptual platform of Latvia's strategy for sustainable economic development based on cooperation between the countries of the Baltic-Black Sea region has been scientifically substantiated.

The methods of analysis used are appropriate to the object and subject of the study. The methods are clearly described, their choice is justified, and their scope, instruments, and criteria are correctly indicated.

The results presented contain scientific propositions that expand existing theoretical models. The work is an original theoretical synthesis that contributes not only to the development of the scientific field, but also to improving the effectiveness and quality of argumentation in the development of management decisions in the field under study.

The contributions formulated derive directly from the results obtained, and I can describe them as original and authorial.

3. Critical remarks.

Along with the positive aspects of the work, some criticism can also be made. In some places, text is too descriptive and could be more analytical. Some linguistic and stylistic inaccuracies are observed.

These comments in no way alter the overall positive assessment of the dissertation research.

4. Conclusion.

Taking into account everything written so far, I can confirm that the dissertation of KASPARS KIKSTE is relevant. I find it to be of scientific interest, theoretical significance, and practical importance, and together with the author's abstract, it fully meets the requirements of the regulatory documents for obtaining a doctoral degree in the field of higher education 3. "Social, Economic, and Legal Sciences," in the professional field 3.7. Administration and Management and scientific specialty "Organization and Management outside the Sphere of Material Production (Security and Defense)".

5. Assessment of the dissertation.

I give a positive assessment of the dissertation by KASPARS KIKSTE on the topic "POSSIBILITIES FOR MILITARY-ECONOMIC COOPERATION BETWEEN THE COUNTRIES OF THE BALTIC - BLACK SEA REGION" and propose to the esteemed members of the scientific jury that KASPARS KIKSTE be awarded the educational and scientific degree "Doctor" in the field of higher education 3. "Social, Economic and Legal Sciences", in the professional field 3.7. Administration and Management and the scientific specialty "Organization and Management outside the Sphere of Material Production (Security and Defense)".

11.12.2025

Veliko Tarnovo

Member of the jury:

/Assoc. Prof. N. Minchev /